

עלי מרפא
שער הגליון
יין הנגרי
למעשה
בני היכלא

- מקבץ נדחי עמו ישראל.
- חיים טובים מה זה??
- ערכה של דמעה
- חשובה מה מהותה?
- הקווטל

התורה הזמנית:

- הרחקת האילנות בשדה
- הכניסה לשדה - הברחית
- להמליך את ה' מחדשו
- ביכורים והתחדשות
- הסתכלות מזוככת
- יום הדין או יום מלכות
- הלכות סליחות

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנוך לנער
שאל בני
הלכה פטוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

תטעם - תדע מה לבקש

כולם מאחלים לעצמם חיים טובים, כמה מהם יודעים באמת איך נראים החיים הטובים? כדי למצוא יש לדעת מה מחפשים.

אינה מוטלת בספק. תשובה, קרבת אלוקים, התעלות. יתכן מאוד שאנחנו מחפשים את היהודי הטוב שנזכה להיות, בה בשעה שאנו הורגים אותו.

הרצונות נפלאים אבל כאן ממש, לצידנו, נמצא הדבר הזה נכלם ומוזנח. היהדות והצדקות הם בראש

אומן בראש השנה מלמדת ואף מטעימה בדיוק את הדבר שאנחנו מחפשים. תבואו אנשים, תטעמו. תדעו מה לבקש בשנה הקרובה.

ובראשונה 'עשה טוב', והטוב הזה מפוזר על כל צעד ושעל, רק להתכופף ולאסוף. הייה שמח ומאושר ביהדותך. חטוף ואכול חטוף ושתה מעשים טובים פשוטים ונגישים. רביז"ל מלמד להקדים את העשה טוב לסוד מרע. ככל שנשקיע את עצמנו בעשיית טוב, בטעם הטוב, ממילא יסתלק הרע ויתפורר.

היכן טועמים את הטוב כדי להיות מסוגל לחפש אותו? לשם כך יש לנו ראש השנה. הפסוק "אכלו מעדנים ושתו ממותקים כי חדות השם היא מעוזכם" נאמר על ראש השנה. היום הזה אמור להטעים אותנו בטעמו של טוב אמיתי. הטעם הזה מתעצם ונחווה בבהירות יתרה כאשר מתקבצים יחדיו סיבי צדיק, בתוך קהל עצום שליבו אחד ורצונו אחד - להידבק בהשם מיום זה והלאה, תמיד. מי שטועם ולו פעם בחייו טעמה של איכות, ידע להבחין גם בין אלף אלפי טעמים טפלים בדבר האמיתי, אותו הוא מחפש. באומן טועמים מהדבר הזה.

אי אפשר לטעות במי שמצא את מבוקשו באמת. אדם שהטוב שרוי בכיסו אף הוא ייראה בהכרח טוב. מי שהשלווה במחיצתו, יהיה שליו. אם אינך חש טוב, אושר, חיים, מן הסתם הברכות הללו מתעכבות במקום כלשהו. זה הזמן ללמוד מהו טוב. זוהי טעמה של מצוות ביכורים. יהודי מצווה להעלות את פרי ביכוריו לבית המקדש, מדוע? משום שכאשר תגיע לשם בתוך המון חוגג, כאשר תתייצב על סל ביכוריך בצוותא עם הכהן, בתוככי הבית הגדול והקדוש ולצלילי נגינת הללוים. או אז תדע בכל חושך מהו טוב. תדע מה לבקש.

פרשת השבוע מביחה לנו ברכות, ברכה זה טוב הלא כן? מדוע אם כן נאמר "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך", וכי יש לך אדם הבורח מן הברכה עד שיש צורך לרדוף אחריו, להשיגו, ולברכו! אכן כן. עד כמה שהרעיון מתמיה הוא מוכר עד כאב. אדם אינו שם לב איך הוא עצמו בורח מפני הברכה בעוד שפתיו ממללות תחינה לזכות בה.

זכרנו לחיים

יהודי עומד ומבקש להיזכר לחיים טובים, להיכתב בספר ישועה ורחמים. ר' יהודי האם ידוע לך מה הם חיים טובים? שאם לא כן יתכן מאוד שגם לכשתקבל את החיים הטובים, לא תדע שהם מצויים בידך. יתכן אפילו שתמאס בהם, תשליך אותם אחר גורך. מי אינו מאחל לעצמו כל טוב - אין אדם כזה. בכל זאת אדם עשוי לאמלל את חייו בצורה ששונאיו הגדולים לא היו מעלים על דעתם לעשות זאת טוב ממנו.

קחו אדם מן השורה, הוא בוודאי לא היה מסרב לזכות בשלוות נפש, לקבל ברכה לנחת רוח, סיפוק ושמחה. אבל האיש היקר הזה ממש עכשיו רודף את עצמו, מתחרט ומתמרמר. הוא פורס שוב ושוב את שלוות הנפש שלו, מקלקל את הנחת, ועושק מעצמו את הסיפוק והשמחה שהיה מאחל לכל חבריו הטובים. מדוע הוא עושה זאת? משום שאינו יודע בעצם על מה הוא מבקש. כן, הוא מברך את עצמו בכל טוב אך מעולם לא התפנה לבדוק מה משמעותו, צורתו ותוכנו של אותו 'כל טוב'. מבקש חיים טובים ואינו יודע איך נראית הבריה הזו.

לפיכך, על הברכות עצמן יש להוסיף ברכה - שיבואו כל הברכות הללו עליך וגם ישיגוך. לא פשוט להשיג אותך, לפעמים יהודי יקר, אתה תפוס בדיוק כשמבקשים להשפיע עליך את הכל-טוב שהזמנת. על מנת להשיג דבר יש בהכרח להכיר, לטעום ממנו, רק לאחר מכן יתכן לבקשו ולצפות לקבלו. בימים נוראים נבקש להיכתב בספרן של צדיקים, בספר החיים. האם ידענו האם הכרנו את אותו ר' חיים טובים. היש לנו מושג בטוב האמיתי, הטעמנו ממנו?

אכלו מעדנים

הדברים נוגעים גם ובעיקר לכל חיפוש של רוחניות. כאמור במשל דלעיל לא יעלה על הדעת לצאת למסע חיפושים מבלי שתמונתו או סימניו של המבוקש בידך. בימים אלו כולנו מחפשים דברים שחשיבותם

עלי מרפא

מכתב אישי מרבי נתן

בראש השנה יכולים לקבל תיקון על הכל

יום א' ר"ח אלול תקצ"ט

.....בכל אלה חסדו גדול עליך

מאד, שזכית להיות בחלקו ולהקרא על שמו הקדוש, ולהתקבץ בכלל קבוץ שילו הקדוש, ובפרט על ראש השנה שהוא עקר זמן הקבוץ, שזה בחינת שופר, שמתקבץ נדחי עמו ישראל, כמו שמתפללים בברכת הקעו בשופר גדול להרחתנו וכו'.

והעקר על ידי שמתקשרים להרועה האמתי העוסק לקבץ עדרו, כמו שכתוב: "כרעה עדרו ידעה בדרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא וכו'".

אשרי, אשרי המשתוקק ומתגעגע להכלל בהקבוץ הקדוש שילו, פי פוחו גדול תודא ונשגב מאד מאד עד אין חקר.

זה סמוך שמעתי מידידנו הוהניק רבי גרשון נ"י נכד המגיד ז"ל מטיירהוויצע ששמע מפיו הקדוש, שבראש השנה הכל מקבילים ממנו תקון, אפילו דברים שאי אפשר לתקנם בזמן אחר, בראש השנה נתמקן הכל.

יתר מזה אין פנאי להאריך, פי זמן התפלה הגיע.

נתן מברסלב.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן תניינא	ליקוטי הלכות ח"ג	משנה בורה ח"א	דף הומי כתובות	ימי מוהר"ת
שבת	כא	כו	רד	ק"ב	עג	לב
א	כב	כא	רה	ק"ב:	עד	לג
ב	כג	כא:	רו	ק"ג	עה	לד
ג	כד	כב:	רז	ק"ג:	עז	לה
ד	כה	כב:	רח	ק"ד	עז	לו
ה	כו	כג:	רט	ק"ד:	עח	לז
ו	כז	כג:	רי	ק"ט:	עט	לח

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ס"ה

האם קשה לעשות תשובה בגלל יצר הרע או שמא איננו יודעים בדיוק מהו תשובה?

ואצלו וילך להלך.

תשובה - בשביל תשובה צריך להיות בקי, וכך דקדק רביז"ל כינה את התשובה בשם 'בקי' כי צריך לזה בקיאות גדולה מאוד, כמו שאדם בקי במסכת ישר והפוך, כך צריך האדם להיות בקי במצבים שלו למצוא עצות מכל מקום איך מהמקום הוא הולך.

כמו אדם המנהיג את הספינה שצריך בקיאות גדולה בכל רזי המלאכה, לדעת איך להשיט הספינה בכל פעם לפי מצב הים, וכן לדעת למצוא דרך בתוך הים איך לצאת מהרוח סערה, ואיך לחזור מקומו כאשר הרוח לקחו למקום אחר.

תשובה - תשובה אינו הבטחה שמהיום לא יעשה רע, אלא בעיקר הבטחה שמהיום לא יעמוד על מקומו, וכמו שכתוב בפסוק 'לך אל נמלה עצל' - שצריך ללמוד מהנמלה את הזריזות, לא רק באופן של 'לכתחילה' שהנמלה פועלת ועושה מה שצריך, אלא גם ללמוד מהנמלה מה לעשות כאשר נופלת ממקום גבוה, שהיא תיכף הולכת ומתקדמת, ואינה עוצרת את עצמה לכמה רגעים, אלא מיד הולכת קדימה, יהיה מה שיהיה. ותשובה כזו יש בכוחו של כל אדם לעשות, לקבל על עצמו שלעולם לא יעזוב את ה', וגם אם יפול הוא תמיד ילך, ואם יעלה, הוא תמיד ילך עוד.

תשובה - בוודאי שיש מניעות לעשות תשובה, כי היצר הרע מפחד מך, אבל בהרבה מקרים, המניעה הוא דווקא החוסר ידע, נדמה לאדם שהוא יודע מהו המושג 'תשובה', ולפי המושגים שיוודע נדמה לו שאינו יכול לחזור בתשובה, ולכן תחילת התשובה הוא להבין שאיננו יודעים כלל מהו תשובה, וצריך ללכת לצדיקים לשמוע מחדש, לא רק איך לחזור בתשובה, אלא בכלל להבין מהו 'תשובה'.

תשובה - רביז"ל מחדש שתשובה פירושו להיות 'בקי בהלכה' כלומר להיות בקי ללכת אל השם יתברך מכל מצב בו הוא נמצא. שהרי מי יכול להבטיח להשם יתברך שלא ישוב לסורו, אך העיקר הוא להבטיח לה' שתמיד בכל מצב הוא לא יעמוד על מקומו, אלא יעשה איזה פסיעה של הליכה מהמקום שלו אל השם יתברך - וזה יכול כל אחד.

תשובה - תשובה פירושו למצוא דרך איך ללכת על הים, כמו שכתוב 'הנותן בים דרך' [שבפסוק זה נמצא כוונות אלו], ולכך צריך בקיאות גדולה איך גם בזמנים של עלייה, תמיד יחזור ללכת עוד אל השם יתברך, ולא יחשוב שכבר השיג את מה שצריך. וענין זה נקרא בשם 'בקי ברצוא', שהוא בקי בזמן עלייה לרוץ עוד. וכמו צריך להיות 'בקי בשוב' היינו לדעת איך גם כשנפל שהשי"ת נמצא איתו

קצת דמעות...

בגמרא שכשנפטר בנו של ר' חנינא, שאלה זוגתו: מדוע אינך מזיל ולו דמעה אחת? ענה לה: לא די לי ששיכילתי את בני שאהיה גם עוור? הבכי אינו דבר רע, אדרבה, על ידי הבכי זוכים להמתקת הדינים.

אמנם הראיה מתקלקלת, אבל הצדיקים לא היו משגיחים על זה, וכשהיו צריכים לבכות, הם מורידים דמעות, למרות הסיכון. עכ"פ בכי מועט. האריז"ל כותב לשון נורא על מי שאינו בוכה בימים נוראים. יהודי צריך לבכות להשם יתברך! ריבוי הדמעות, הוא זה שמקלקל את הראיה. לא בכי שלנו בחצות, ממנו לא מתעוררים. העובדי השם, כר' אברהם בר"נ שהיה שופך דמעות ללא הפוגה, שם זה ענין אחר לגמרי, ומזיק לעיניים.

שמעתי שרבי נחמן טולטשינער ששימש כבעל תפילה במוסף של יום א' דראש השנה, התפלל עם כזה התעוררות, נורא נוראו! ור' לייבל'ע שהתפלל ביום השני, היה מתפלל כשנחלי דמעות זולגים מעיניו. ר' נחמן לא היה בעל בכי, אך ההתעוררות שבתפילותיו היו לאין שיעור, וכן ר' לייבל'ע בתפילתו היה ממלא את התיבה בדמעות...

יש תפילה כזו שכולה דמעות ובכיות. ויש סוג תפילה - שמלאה בהתעוררות נוראה, שמעוררת עוד יותר, אך היא ללא בכיות.

מובא בספרים שדוד המלך כשעשה תשובה, ששה חודשים הוא טבל את פתו בדמעותיו ואכל.

הנודע ביהודה כותב, שפעם אחת עשה כדבר הזה וטבל את פתו בדמעותיו, ועל אף גבורתו הנוראה של הנודע ביהודה, הוא העיד על עצמו שאם הוא לא היה כזה גיבור, הוא היה מתעוור בעיניו, אילו היו הדמעות מחלחלות לגופו והיה מתעוור. ודוד המלך, ששה חודשים ברציפות אכל את פתו טבולה בדמעות! דוד המלך היה גיבור נורא, הוא היה מגדולי הגיבורים והיה ביכולתו לסבול זאת בלי שיתעוור.

לנו לא מורים לאכול פת טבולה בדמעות, וכי יש לנו כוחות לכך? אפילו פעם אחת לטבול פת בדמעות אין ביכולתנו לסבול. אך לעורר את לבנו בתפילה כפי יכולתנו - זה ודאי יש בידינו!

נצור לשונך הלכות רכילות

השומע רכילות לתועלת צריך להזהר בשני דברים: א. אסור להכשיל את המדבר בדיבור רכילות ללא כוונה לתועלת, לכן צריך להסביר לו שישנון לתועלת, וללמדו דיני דיבור לשה"ר לתועלת.

ב. אסור לשומע לקבל הרכילות, דהיינו להאמין לסיפור ולשנא האדם שעליו שמע את הרכילות. וקל וחומר שאסור להתנדם ממנו, או להזיק לו, או לדבר עליו לשה"ר, ואפילו למנוע ממנו החסדים שכל ישראל מחוייבים זה לזה, כגון ביקור חולים, צדקה, השבת אבידה, או לעכב תשלום שחייב לו.

אם עבר והתנדם בו, אפילו כשנתברר ע"י עדים שהרכילות אמת, עבר על 'לא תטור', ועל 'לא תקום'.

מותר לחשוש לרכילות ולשמור את עצמו מהנזק שעלול להיות אם זה נכון, ולחפש הוכחות כדי שיוכל לתקן העוול ולהוציא מה שמגיע לו ע"פ דין ממי שחייב לו.

ובכל שנה ושנה מתחדש ומתחזק בעזרת ה' האהבה וההתקשרות והאהדות שבין כל הקבוצות לשם שמים ושאינה תכליה בשום דבר פלכל:
פרפראות להכמה, המשיך הציטוט ד'החזיקו השבועי'

הליכות

שיחות ומנהגים

תפילה

מוהר"ג'ת אָמר על דברי הש"ס הקדוש בשירו (וימא אות קג): "אין רגע בלא פגע", שָׁכַמוּ כִּן צָרִיךְ לָקִים "אין רגע בלא פגע" דְּהֵינּוּ בְּקִשָּׁה, כִּי תִבֵּת 'פגע' לו ש'טני פרושים: לשון 'פגע רע', ולשון 'בקשה'. וְשִׁנְיָהּ אֶחָד, כִּי כְּשֶׁמְקַיָּמִים "אין רגע בלי פגע ובקשה", נצולין על ידי זה מִכָּל 'פגע רע', וזוכין לְכָל טוב:

השיחה הנ"ל היתה בעת שְׁאָמַר רבנו התורה סו, שְׁדַבֵּר אַז עִם מוהר"ג'ת מְעַנֵּן מְעֵרַת אֵלָיו: זְכוּר לטוב, וְהֵבִין מוהר"ג'ת מְרַבֵּנוּ, שְׁלֹא בָּא אֵלָיו לְמַדְרַגְתּוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי הַתְּבוּדוֹת פְּנִי'ל. וְנִתְעַוְוֵר מִזֶּה מוהר"ג'ת, וְהֵלֵךְ אַחֵר כִּף לְאִיזָה עֲזֵרַת נְשִׁים וְעִסַק בְּתֵהוּלָה וְהַתְּבוּדוֹת בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה. בְּתוֹךְ כֵּן הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הָעִיר עוֹשֶׂה סְעֵדַת אֲרָסִין, וְרָצָה שְׁמוהר"ג'ת גַּם כֵּן יִהְיֶה עַל הַתְּנָאִים. וְחָפְזֵי אוֹתוֹ וְלֹא מֵאָז אֲרֹתוֹ, וְהֵבִינוּ שֶׁמִּשְׁפָּטָמָה הָיָה עוֹסֵק בְּהַתְּבוּדוֹת. וְהַתְּחִיל לְצַעֵק בְּרַחוּבוֹת: "רבי נתן! רבי נתן! וְאִז יָצָא לַחַיִּין וְהֵלֵךְ עִמּוֹ לְסַעְדָּה:

כְּשֶׁפָּרַח אֶחָד לִפְנֵי רַבְנֵי מִסְפָּד תִּיּוֹ וְעִסַק פְּרִינְסָתוֹ, אִין שְׁמִתְפְּרִינְס מִעִסַק הַחֲלֻפְנֵי, שְׁעוֹמֵד בְּיָטוּק כֵּל הַיָּם וְשׁוֹאֵל לְכָל אֶחָד: "מַה אַתָּה מְחַלֵּף? מַה אַתָּה מְחַלֵּף?" וְחֹזֵר חֲלִילָה. אָמַר לוֹ רַבְנֵי: "הִנֵּי בְּאִפְשָׁרִיךָ לְהַפֵּךְ כֵּל זֹאת לְתַפְלָה, וְצִבְצֹק בְּטָרְס תַּתְחִיל עֲבֹדָתְךָ. הַפְּצֵר מְעַט בְּתַפְלָה וְאָמַר: "וּבֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלַי, וְאֵל תִּתֵּן לִי לְהַחֲלִיף רַע בְּטוֹב וְכוּ' וְכוּ', כִּי לְמַה לִּי לְהַחֲלִיף וְלְהִמִּיר רַע בְּטוֹב. וְכֵן תִּמְשָׁךְ בְּצִבְצֹקְךָ כֵּל הַיָּם בְּתַפְלָה לִפְנֵי יְתָרְךָ: "מַה אַתָּה מְחַלֵּף? מַה אַתָּה מְחַלֵּף?" וְחֹזֵר חֲלִילָה, כְּשֶׁהַעוֹבְרִים וְשׁוֹבִים חֲפִזָּה מִבְּרִיאוֹתָם אֵלָיִךְ, וְלֹאֲמַת מִתְּפִלָּה הוּא לִפְנֵי יְתָרְךָ, וְנִמְצָא שֶׁל הַיָּם עִסַקְתָּ בְּתַפְלָה לִפְנֵי יְתָרְךָ:"

אֶחָד הַתְּאֻנֵּן לִפְנֵי מוהר"ג'ת קָדַח שְׁאִין לוֹ דְּבֹרִים לְדַבֵּר לִפְנֵי יְתָרְךָ בְּשֵׁעַת הַתְּבוּדוֹת. גֵּעַר בּוֹ מוהר"ג'ת וְאָמַר לוֹ: "כְּעִנְסָת נִישֵׁט זָגָן רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם רֹאטְעוֹעַ מִךְ, זָאגְט מֵעַן טוֹיִזְנֵט מְאֵל רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם רֹאטְעוֹעַ מִךְ" - "כִּי אֵיךְ כּוֹל לומר רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם הִצִּילְנִי! חוֹזְרִים וְאוֹמְרִים אֵלָךְ פְּעִימִים רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם הִצִּילְנִי:"

שיח שרפי קודש

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה ס"ה - התורה הזמנית, מאמר ה' ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[א] דע, כי יש שוּדָה, וְשֵׁם גְדִילִים אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים יָפִים וְנָאִים מְאֹד. וְגָדֵל יִקָּר יִפֵּי הַשְּׂדֵה וְגִדְוִלָיו אִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר, אֲשֶׁרֵי עֵינֵי רְאֵתָהּ זֹאת. וְאֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים, הֵם בְּחִינַת נְשֵׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת הַגְּדִילִים שֵׁם. וְיֵשׁ כְּמֹה וְכְמֹה נְשֵׁמוֹת עֲרֻמוֹת, שְׂהֵם נְעִים וְנָדִים מְחוּץ לְשְׂדֵה, וּמְמִיתִים וּמְצַפִּים עַל תְּקוּנָה, שְׂיִוְכְּלוּ לְשׁוּב וְלִכְנֵס אֶל מְקוֹמָם. וְגַם אֶפְלוּ נְשֵׁמָה גְדוּלָה, שְׂבֵה תְלוּיִים כְּמֹה נְשֵׁמוֹת, לְפַעֲמִים כְּשֶׁהֵיא יִצְאָת לְחוּץ, קִשָּׁה לָהּ לְחַזֵּר לְשֵׁם. וְהֵם כְּלָם מְבַקְשִׁים וּמְצַפִּים עַל בְּעַל הַשְּׂדֵה, שְׂיִוְכְּלוּ לְהַתְּעַסֵּק בְּצִרְיָה תְקוּנָם. וְיֵשׁ נְשֵׁמָה, שְׂתִקְוָה עַל יְדֵי מִיתָה שֶׁל אֶחָד, אוּ עַל יְדֵי מְצוּהָ וְעִבּוּדָה שֶׁל אֶחָד:

וְיִי שְׂרוּצָה לְחַזֵּר מְתַנְיֵו, לְהַכְנִים עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת הוּא הַבְּעַל הַשְּׂדֵה, צְרִיף לְהִיּוֹת אִישׁ אֲמוּד וְתִקְוָה, וְגִבּוֹר חֵיל, וְחָכֵם, וְצַדִּיק גְדוֹל מְאֹד. כִּי צְרִיף לְהִיּוֹת אָדָם גְדוֹל וּמְפַלֵּג בְּמַעֲלָה מְאֹד. וְיֵשׁ אֶחָד, שְׂאִינוּ יָכוֹל לְגַמֵּר הַעֲנָנִין כִּי אִם עִם מִיתָתוֹ. וְאֶפְלוּ לָזֶה צְרִיף לְהִיּוֹת גְדוֹל מְאֹד, כִּי יֵשׁ כְּמֹה וְכְמֹה גְדוּלִים, שְׂאֶפְלוּ עִם מִיתָתָם לֹא יוֹעִילוּ. רַק אִם יֵשׁ אָדָם גְדוֹל וּמְפַלֵּג בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, יָכוֹל לְגַמֵּר מִה שְׂצְרִיף בְּחַיִּים חַיִּיתוֹ. כִּי הִרְבָּה יְסוּרֵין וְדַבְרִים קָשִׁים עוֹבְרֵין עָלָיו, אֵךְ עַל יְדֵי גְדֻלָּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ עוֹבֵר עַל כְּלָם, וְעוֹשֶׂה פְעֻלוֹת הַשְּׂדֵה כְּמֹה שְׂצְרִיף:

וְכִשְׂוִיבָה לְתַקֵּן הַנְּשֵׁמוֹת וְלְהַכְנִים, אֲזִי טוֹב וְיִפָּה מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל, כִּי אֲזִי הַתְּפִלָּה עַל תְּקוּנָה:

וְזֶה הַבְּעַל הַשְּׂדֵה, הוּא מְשַׁגֵּחַ וּמְשַׁתְּדֵל תְּמִיד לְהַשְׁקוֹת הָאֵילָנוֹת וְלְגַדְלָם, וּבִשְׂאָר תְּקוּנֵי הַשְּׂדֵה. וְלְהַרְחִיק הָאֵילָנוֹת זֶה מִזֶּה הַרְחִיקָה הָרְאוּי, שְׂלֹא יִבְחֹשׁ אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ. כִּי לְפַעֲמִים צְרִיף לְהִרְאוֹת לְמַקְרָב גְדוֹל הַרְחִיקָה גְדוּלָה, כִּדִּי שְׂלֹא יִבְחֹשׁ אֶת חֲבֵרוֹ:

עיקר תיקון השדה הוא בעבודת התפילה

רבינו מבאר את עוצם המעלה של בעל השדה והתיקונים שמתקן את השדה, ומדגיש שכשזוכה לתקן את הנשמות ולהכניסם אל השדה אזי טוב ויפה להתפלל, וכן בהמשך מאריך מאוד בעניין התפילה שמלקטים פרחים ושושנים, ומזה מובן שעיקר התיקון של השדה הוא בעבודת התפילה, (היינו הן בג' התפילות הקבועות, והן בתפילת חצות, והן בהתבודדות) אע"פ שבודאי גם בכל המצוות יש תיקון כי גם על ידם נעשה כלי לקבל את האור של זריחה והביטול, וכמו שמבאר מוהרנ"ת שזה הכח של הציצית והתפילין שיש בכל יום, אבל יש כח של תיקון מיוחד דייקא בתפילה.

ביאור הלשון טוב ויפה להתפלל

יש לבאר עוד את הלשונות "טוב ויפה להתפלל", על פי המשך המאמר שבעת התפילה זוכים ללקט ליקוטים נפלאים ונוראים, וכלשון רבינו שם זכשארם עומד להתפלל, ומדבר דיבורי התפלה, אזי הוא מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים. כאדם הוולך בשדה, ומלקט שושנים ופרחים נאים אחת לאחת, וכי, וכן הולך ומלקט כמה וכמה אגודות יפים ונאים. כמו כן הוא הולך בתפילה מאות לאות, עד שמתחברים כמה אותיות, ונעשה מהם דיבור. וכן עושה בתיבות שלימות, ואח"כ נתחברין ב' התיבות. ואח"כ הולך ומלקט יותר, עד שגומר ברכה אחת. ואח"כ מלקט יותר ויותר, והולך מאבות לגבורות, ומגבורות לקדושות, וכן הולך להלך יותר. מי יפאר גודל פאר הלקוטים והקיבוצים, שאדם מלקט ומקבץ בדיבורי התפלה, ומבואר שמדגיש בזה את היופי והפאר

ה'קויטל' שלא הגיע ליעדו

מיום בואו לאוסטרובצה, החל רבי אברהם יצחק להאיר את כל סביבותיו בתורתו, בבית המדרש ידעו הכל, כי כאשר נתקלים בקושי בלימוד, נגשים אליו והוא מאיר את הסוגיא בבהירות נפלאה ובהארת פנים וענוות-חן. במשך הזמן נתרבו תלמידיו ושומעי לקחו שנקשרו אליו בלב ובנפש. דודו האדמו"ר מאוסטרובצה הציע לו משרת רבנות בעיר סמוכה, אבל רבי אברהם יצחק סרב בתוקף.

במשך הזמן התקרבו על ידו בחורים ואברכים לדרכו של רבינו ונפשו נתפעמה מן האור החדש הזה שכמוהו טרם טעמו מימיהם.

עד אשר כמה מניינים באוסטרובצה עבדו את השם יתברך בלב ונפש לאורו של רבינו ועסקו בלימוד בשקידה, בתפילה והתבודדות והניעור בלילה, הכל בזכות האברך הגאון והחסיד אשר קבע את מושבו בעיר.

חלפו הימים וראש-השנה קרב ובא, רבי אברהם יצחק משתוקק לנסוע לאומן להשתטח על ציון המצויינת ולהתפלל יחד עם אנשי שלומינו בקיבוץ הקדוש. הוא נדבר עם ידידו ר' דוד 'חוקק המצבות' שייסעו בצוותא לאומן. ביום הנסיעה, סיכם עמו שייצא אל תחנת הרכבת לקנות כרטיסים עבורם, וביתיים, הוא, רבי אברהם יצחק, ילך להיפרד מדודו האדמו"ר לפני הנסיעה.

דרכו של הגאון מאוסטרובצה היתה, שכל פעם שהגיע אליו רבי אברהם יצחק, היה מתפלל עמו שעה ארוכה בלימוד, גם הפעם האריך עמו בשיחה תורתית וניצל את בואו כדי לדון עמו בסוגיות שהועלו לשולחנו על ידי רבנים וחסידים מהסביבה באותם ימים שלפני תקופת התגים. הדיון התורני וההלכתי התארך מאוד ורבי אברהם יצחק חשש שמא יאחר את הרכבת, מאידך, לא רצה לספר לדודו הגאון כי הוא עומד לנסוע לאומן, מאחר ולא ידע מה יאמר על כך. הוא אמר שעליו לצאת לחוץ לצורכו ולא חזר, אלא רץ אל תחנת הרכבת ונסע לאומן - - לאחר ראש השנה, כשחזר לעיירה, סר אל בית דודו הגאון לברך ולהתברך לשלום, נענה לו האדמו"ר מאוסטרובצה בפליאה: "מדוע לא סיפרת לי שאתה נוסע לאומן? הייתי נותן לך 'קויטל' (פתקה) להניח בציון הקדוש!"

(פורסם ע"י בעל המעשה בירחון 'מאורות' בשנת תשל"ה)

הדו-שיח הלמדני התארך, רבי אברהם יצחק הביט אל השעון ועיניו הביעו מצוקה. "רבי, עלי לצאת" אמר, ויצא את חדר הרב.

מגדולי חסידי ברסלב בפולין של טרם חורבן, היה הגאון רבי אברהם יצחק וייסזאנד. מילדותו הוכר כעליו שעדין לגדולות. במשך שמונה שנים ברציפות הגה על תלמודו בשיבתו של הגה"ק בעל ה'חפץ החיים' בראדן. מרוב התמדתו העצומה בתורה, לא שב לביתו בכל התקופה ההיא. כעבור שמונה שנים, חזר ללודז' עירו כאשר הש"ס כולו שגור על פיו

מדוע לא סיפרת? הגה"ק מאוסטרובצא זצוק"ל

על בוריו ובקיאותו המופלגת בפוסקים ובעוד ספרים רבים הפליאה את כל רואיו. עם שובו, קבע את מקום לימודו בבית מדרשם של חסידי אוסטרובצה בלודז'.

בימים ההם החל להתהוות בלודז' קיבוץ קטן דחסידי ברסלב, על ידי החסיד הנלהב רבי שלמה גביראל, מראשוני המקורבים לברסלב במדינת פולין, כשאתו עמו החסיד רבי אלטר בן-ציון קרויסקופ, על ידי שני החסידים האלו, שתלמידי-חכמים מופלגים ועובדי ה' בכל לב ונפש היו, התקרב העילוי מראדן אברהם יצחק לאורו של הנחל נובע בכל עוז ותעצומות.

באחד הימים הגיע ללודז' הגה"ק רבי מאיר יחיאל הלשטוק, הלא הוא הרב והאדמו"ר מאוסטרובצה. כששמע הנער אברהם יצחק על בואו, הלך אל אכסנייתו לשוחח עמו בלימוד. הגאון מאוסטרובצה - שמלבד צדקותו ופרישותו כשארבעים שנה היה מתענה במשך היום כולו, נודע כגאון ומפלפל גדול - התפעל מאוד מהעילוי אברהם יצחק שתורה ויראה שכנו בקרבו ולקחו לחתן לבת גיסו. החתונה התקיימה באוסטרובצה ברוב פאר והדר, בבית המרא דאתרא הגאון רבי מאיר יחיאל.

לחידודא

לעיודד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

באיזה הקדמה נכתב "וכמה עצות נפלאות בעבודת ה' ובהלכות דרך ארץ יכולין ללמוד מדבריו?"

תשובה לחידה הקודמת: מה זוכה מי שבוכה בתפילות הימים הנוראים? זוכה לאתרוג נאה.

שיחות הר"ן נג

הזוכה: יעקב כהן, ביתר
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

שבדיבורי התפילה.

ובהמשך מבואר שעיקר שלימות התפילה הוא כשזוכים לקשר את התפילה אל התכלית ששם כולו אחד כולו טוב, ועל ידי זה נעשה כל התפילה אחד, והיינו שכל התפילה הם כלים לקבל את הרשימו של הביטול אל התכלית שאז מאיר לאדם ההארה של השגת אלקותו יתברך, איך שכל הבריאה כולה היא רק אלקותו יתברך, והכל הוא רק טוב, אבל אי אפשר להישאר בביטול הזה לעולם, ולכן מוכרחים לחזור אל העולם הזה אבל צריך להמשיך את האור לתוך כלים ועי"ז ישאר לו רשימו מהאור, ויוכל לחיות בזה העולם עם אור התכלית ולא יתבלבל מהתאוות והייסורים שיש בעולם, [ויתבאר עוד כל זה במקומו].

ועל פי זה מדוקדק מאוד הלשון "טוב ויפה להתפלל", טוב הוא כנגד הביטול שהוא ההארה שכולו אחד כולו "טוב", ויפה הוא הכלים שנוצרים על ידי תיבות התפילה, שנעשה מהם ליקוטים וקיבוצים שאין לשער עוצם יפיים ויופי השדה שנעשה עי"ז, וזהו "יפה", כי ע"י הצדיק שמשקה את האילנות והעשבים שבגן ומאיר עליהם את אור הביטול באופן שיוכלו לחזור ולהמשיך את אור הרשימו לתוך הכלים, שזה בכל דבר שבקדושה, אבל בפרטות ע"י התפילה שהיא עיקר תיקון המלכות וכנ"ל, על כן אז "טוב ויפה להתפלל".

הרחקת האילנות זה מזה

והנה רבינו ממשיך ומתאר את עבודת בעל השדה שהוא משיג ומשתדל תמיד להשקות האילנות ולגדלם ובשאר תיקוני השדה, ובוודאי אין איתנו יודע עד מה באלו תיקונים נוראים עוסק איתנו בעל השדה, כי בעצם השגחתו והבטתו עלינו נמשך עלינו שפע ממידת הרחמים שעל ידי זה אנו יכולים לזכות לקבל את שפע מימי הדעת שבעל השדה ממשיך אלינו מאור העדן.

אבל תיקון אחד רבינו מפרט ומדגיש, שהוא להרחיק את האילנות זה מזה שלא יכחיש אחד את חברו, ומוסיף שלפעמים צריך להראות למקורב גדול הרחקה גדולה כדי שלא יכחיש את חברו, וצריך להבין מהו עניין זה.

והנה מוהר"ן מבאר (בהלכות נזקי שכנים הלכה א) את כל עניין ההרחקה בין השכנים על פי עניין זה המבואר כאן שצריך להרחיק אחד מחבירו, ומזה אנו מבינים שיש בזה עבודה בפשטות שמוטלת גם עלינו, שצריך להיזהר לשמור מרחק מסויים כדי שלא יכחיש אחד את חברו, והיינו כי הרבה מהבלבולים והמניעות שעובר על האדם בעולם הזה הוא דייקא ע"י חברים, כי אף על פי שהתועלת שאפשר לקבל מחברים היא נוראה ועצומה מאוד, אבל זהו בתנאי שסוף סוף העבודה נשארת של כל אחד בפרטות לפי דרכו ועניינו, וצריך להיזהר מאוד שלא יהיה שום בלבול או חלישות הדעת מאחרים, כי אם זה מתחיל לבלבל באיזה אופן, מיד צריך לדעת שעכשיו העבודה להתרחק ולבנות את המחיצה המבדלת כפי שמאריך מוהר"ן שם לבאר את כל ענייני ההרחקה בין שכנים וההיזק ראה.

וזהו בחינת בית וחסר, כי בחצר אדם נמצא עם אחרים, שזה בחינת החברים שצריך לקבל מהם הארה בעבודת ה', אבל רק באופן שהיית הפרטי של האדם בנוי, ומקבל מחבירו הארה בעבודת ה' ולא חלישות דעת ובלבולים.

ומקורב גדול לפעמים צריך הרחקה יתירה, היינו מי שהוא בעל מוחין ויש לו הצלחה לפי עניינו, שלפעמים דייקא הוא מחליש דעתם של הפשוטים והקטנים יותר ונותן להם הרגשה שכל עבודתם אינה כלום, ובה צריך זהירות גדולה להתרחק מזה הרחקה יתירה, [ובאמת עיקר התיקון נעשה ע"י בעל השדה שהוא כבר דואג להרחיקו והיינו שלא יהיה לו השפעה על אחרים, אבל יש בזה גם עניין של אתערותא דלתתא כפי שמויב מדברי מוהר"ן הנ"ל].

השדה' כמו שרואים בענין ליקוטי ציצית ופרחי התפילה, וא"כ יש כאן הוראה לכל אחד שעליו להיות איש שקול בענין הביטול והכלים, וענין זה קשור בביטחון והשתדלות שעל האדם לקבל הכח מבעל השדה להיות אמוד - ולשקול בין צד הביטחון לבין צד ההשתדלות.

ועוד הוראה למעשה, שבכל לימוד וקירבת ה', והרגשת אלקות בתפילה והתבודדות, על האדם לשים ליבו איך יזכור, ויזכה להכניס האור שזכה לו בעת רדתו אל כלי העולם, והחיים הפשוטים, ואיך יזכה מכח זיכרון זה לעבוד את ה' גם בעת הקטנות בתמימות ובפשיטות.

יעקב אהרונב, בני ברק.

זה להיות גיבור ותיקיף, ולזכור את מה שהשיג בעת הביטול, שהשי"ת כולו טוב וכולו אחד. וכך האדם צריך כל ימיו ברצוא ושוב, ולזה צריך כח עצום, להיות בעל משקל נכון ולדעת מתי וכמה צריך להתבטל ולעצום עיניים, ומתי וכמה צריך להיענס לעבודה בתוך העוה"ז, באופן שלא ישכח מהאור שזכה לו.

וכן זה יש לצדיק בשלימות, והוא עוסק בזה בתיקון הנשמות, להראותם הביטול, ולהשיבם למציאות העולם, ותמיד שוקל במשקל הנכון מידת הביטול והיסורים הנצרך לאדם בכל עת, וענין זה דורש מידת משקל עצומה, וזהו ענין "אמוד" - שקול.

כפי המתבאר מקשרי התורה על כל אדם להיות מעין 'בעל

לכבוד מערכת עלה לתרופה שלום רב! מבואר בתורה שהרוצה לחגור מתניו להיות הוא בעל השדה, צריך להיות איש "אמוד" ותיקיף וכו', ויש להבין את פשט מילת "אמוד", דאין לומר שהכוונה היא אמיד ועשיר, דא"כ היה צ"ל "אמיד". והענין ע"פ המתבאר מכלליות המאמר, כפי שמוהר"ן מסביר בהל' קר"ש א' וברכת הריח ג' שתכלית עבודת האדם בעולם, זה שיברח מהיסורים והתאוות אל הביטול, וישכח את העולם, ויתבודד עם קונו, ולבל יסתכל כלל בחיזו דהאי עלמא, אך לישאר שם אין זו התכלית, אלא על האדם לשוב לכלי העוה"ז מקום היסורים התאוות והקליפות, שמגמתם היא השכחת אור זריחת הביטול, ועבודת האדם

טעם גן עדן

חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן [לב]

להכניס לשדה' הוא הכרחי ולא 'מותרות' כלל!

[א] פעמים שאדם לומד תורה ס"ה ואף שנדמה לו שמבין קצת בפשטות הדברים, אך בעומק לבבו נדמה לו כל המאמר הזה כ'מותרות'. ואף שמצד אחד הוא בוודאי מאמין שיש בהם ענינים חשובים ונשגבים, ותיקונים נוראים של 'בעל השדה', אך למעשה לפי מציאות חייו נדמה לאדם שיש לו בעיות קשות יותר בחייו, הן בגשמיות שחיו מלאים בצער. והן ברוחניות, שצריך חיזוק בפשטות בלימוד התורה, שמירת עיניים וקדושת האברים, שמירת זמן קריאת שמע ותפילה וכדומה, ומה לו עכשו להכניס את הראש לחשוב על דברים מופשטים של תיקוני בעל השדה שחוגר את מתניו בתיקוני נשמות.

[ג] בתורה ס"ה אפשר להבין זאת ביותר, שהרי במאמר זה מגלה לנו רביז"ל שצריך לפעמים האדם לעצום את העיניים חזק, ולכמה רגעים לא להסתכל כלל על שום הרגשה בעוה"ז, להסתכל על התכלית שיהיה לנו בגן עדן, ולהכניס קצת זמן ל'ביטול'.

[ד] מהו אותו גן עדן? לכך מצייר לנו רביז"ל שיש שדה ושם גדלים אילנות ועשבים וכו'. אין זה מותרות כלל וכלל. רביז"ל מעורר אותנו בלשוניות מופלאים ומליציים לעצום את העיניים לכמה רגעים מכל הצער שיש לנו בעוה"ז, מכל התאוות והגשמיות של העולם, ולנסות לדמות את השדה שיש שם אילנות, ושאי אפשר לספר כלל מה שיש שם וכו'.

הרגעים האלו שמעורר עצמו להכניס לשדה, הוא הפתח לכל העבודת ה', שיתן הכח להתעורר לחפש להתקרב ל'בעל השדה' שיגלה לו עצות פשוטות איך לוותר על תאוות של עוה"ז, ואיך להתחזק בלימוד התורה וכו'. הסתכלות פנימית שמרוממת את כל העבודת ה' הפשוטה.

[ב] ובאמת ששאלה זו יכול להיות בכל תורה של רביז"ל שאדם לומד, שפעמים חושב שהתורה שלומד עכשו הוא כעין 'מותרות'. אך צריך לדעת שהסתכלות זו היא גם גדול באמונת חכמים (כמובא בליקו"מ ס"ה א), כי עיקר אמונת חכמים הוא להאמין שכל תורה ומאמר שגילו הם צרכים הכרחיים ממש אל הנשמה, וכמעט שאי אפשר להיות איש כשר ללא אותו המאמר. ורק באופן הזה יוכל באמת

נלכה ונחדש המלוכה

את העצה לפגם זה מגלה רבינו בליקו"מ (סי' ד) והיא 'וידוי דברים לפני הצדיק'. כי הדיבור הוא גם בחי' מלכות, וכשהאדם מתודה לפני הצדיק הרי הוא מעלה את המלכות.

כי הנה כל מצוה יש לה דיבור בתורה, מה כן לעשות ומה לא לעשות. כשאחד פוגם חלילה בעשה או בלא תעשה, הוא מחריב את הצירוף הטוב ונעשה צירוף רע, והסט"א בולעת צירוף זה - כי הוא חיותה. כלומר, היא בולעת את האותיות שהם דיבור, והדיבור הוא מלכות. וכל פגם או עבירה, מקלקלים צירוף זה, כגון כשהולך אחר התאוות והגשמיות, מקלקל את אותיות התורה 'קדושים תהיו', ונעשים צירופים אחרים והאותיות נופלים אצל הסט"א, ומאחר שאותיות הדיבור הם מציאות המלכות נמצא שהפיל את המלכות לבין הסט"א.

ולכן נתן לנו השי"ת מצות הוידוי, לתקן את המלכות. שהרי לכאורה למה צריך האדם להתוודות והלא העיקר הוא החרטה בלב, וה' יודע הכל, אלא שאותיות הוידוי מצטרפים מאלו האותיות שזרק אל הסט"א, והוא ענין סגולי, כי לא משנה דווקא איזה אותיות אומר בוידוי, אלא שזה משמים שכשמתודה על איזה ענין שחטא, אזי אותיות הוידוי מצטרפים לטובה מאלו הצירופים שקלקל בחטאיו, ובזה מעלה מחדש את הדיבור להשי"ת והמלכות עולה מחדש.

נמצא שעיקר הזמן להתוודות וידוי דברים לפני הצדיק הוא בערב ראש השנה, כשאנו עוסקים וניגשים להכתי' את השי"ת ולהמליכו על כל העולם, כעת עלינו להעלות את כל מה שהורדנו בחטאינו והפרדנו מהשי"ת ולהמליכו על כל העולם כולו ובפרט על נפשינו.

מובא בכתבי האריז"ל שעבודת ימי ראש השנה הוא להעלות את מדת המלכות, כלומר, השי"ת ברא את העולם באופן שמלכותו נעלמת ונסתרת באין רואים, ורצונו ית' שנכיר במציאות מלכותו ואין עוד מלבדו ית'. לעומת זאת עיקר עמלו של היצר הרע הוא לעסוק עסק ממצאות עוה"ז, שלא ימליך שם את השי"ת אלא את רצונו העצמי ואת כבודו, לשם כך מנסים את האדם, מלמעלה ומלמטה, בכמה תאוות ונסיונות לראות אם יעלה בהם את כבוד ה' או שיפריד אותו מהשי"ת רח"ל, וכך יכולים לעבור על האדם כמה וכמה ימים שלא הרים את המלכות דקדושה אלא אדרבה הפילה אל החיצונים ח"ו, אם אינו מתבטל אליו ית', ועושה רק כרצונו וכהגנתו.

כי היצר הרע עצום ונורא, שאפי' שכשכבר מבקשים על מלכות דקדושה בראש השנה, ומבקשים מלך על כל העולם כולו, אנו נוטים לכוון על כל העולם אבל לא על עצמנו. רק כשמחשב את חשבון נפשו באמת בשעה של התבודדות, רואה שרוב הימים עוברים עם עסקים עצמיים ללא כונה אמיתית לגלות מלכות ה'.

זו היא עיקר עבודת ימי ראש השנה, ועל כן אנו חוזרים בכל תפילות היו על בקשה זו לגלות את כבוד מלכותו בעולם 'וידע כל פעול כי אתה פעלתו'.

אכן גם כשהאדם זוכה להמליך על עצמו את השי"ת, עדיין יש חלקים בעולם השייכים לשרוש נפשו שלא העלה אותם כראוי ולא גילה בהם את מלכות ה', ובפרט אם בימים עברו נפל בעבירות רח"ל, שבזה חיסר באחדות שמו ית', וכבר אין המלכות עולה בשלמות להשי"ת.

עומק הפרשה

ביכוריה של שנת השפ"ב

ראשית בְּפִרְיֵי אֲדָמָתְךָ

'בזכות שלשה דברים נברא העולם... בזכות ביכורים' (בראשית רבה א, ד).

עומק הענין מבואר בדברי מוהרנ"ת, שהלא העולם נברא בשביל תכלית ומטרה, שנביא אותו לתיקונו בשלום, מלאכה זו היא קשה עד מאד, בלתי אפשרי לתקן את העולם בשלמות, שכן היצר הרע אורב לאדם מכל כיוון ומפילו שוב ושוב לפי שחת, ולכאורה העולם אינו יכול לבוא לתיקונו.

אך כאן מגיע כח נורא שטבע השי"ת בבריאה והוא כח ההתחדשות, יש כח פלאי שמוחק את כל העבר ומתחיל את הכל מחדש, והוא כח ההתחדשות, והוא כח שהאדם יכול להתנער מעפרו בשיאה של ירידה ונפילה, לשכוח מכל העבר ולהתחבר כעת להשי"ת כאילו לא אירע דבר מעולם.

כמובן שלאחר מכן עליו להתוודות על העבר ולשוב בכל חלקי התשובה, אבל באותה שעה אין לו אלא לזקוף את ראשו ולהתחדש כאילו לא אירע דבר.

כח זה מונח בשרוש הבריאה, ומאז ועד עתה - בכל זמן השי"ת 'מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', מדי רגע משנה השי"ת את כל הבריאה,

את כל צבא השמים ואת כל העולמות העליונים (כמובא בעץ חיים א, ה), והכל נמשך מכח זה - כח ההתחדשות.

כלומר, כשהאדם מתעורר להתחדש הוא לא מניע את גופו ומחשבתו בלבד, הוא מעורר כח עצום ונפלא והוא כח ההתחדשות, הוא תופס כח פלאי שמונח בבריאה, ומעורר מחדש את נקודת ההתחדשות, את נקודת הבריאה וההתחלה את אותו רגע בו כל העבר היה נקי וזך, ומתחיל כרגע משם ממש.

בזה הוא מנקה את כל אותם מקומות, מנער מהם את החושך ומביא אותם לידי התחדשות, וזיכוך.

כח זה מונח במצות ביכורים, במצוה זו תופס האדם את נקודת הראשית את הפרי הראשון שגדל על העץ, ומביא אותו לפני השי"ת, ודווקא על אותו פרי מתחיל לספר את כל העבר 'מתחיל בגנות ומסיים בשבח' (פסחים קטז.), משחזר מחדש את כל מעשי העבר ומגלה בכולם את חסדי השי"ת שגאל אותו מכל אותם צרות.

לאחר מעשה זה 'ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלהיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך'.

(ע"פ ליקו"ה תפלין ה, בשר בחלב ד)

איך זוכים שההכרה שלנו בילד יהיה באמת רק לכבוד ה' ולא לכבוד עצמנו?

כל אדם יש לו כמה לבושים על ידם אפשר להכירו. יש לבוש חיצוני גשמי - מראה הגוף והבגדים וכו'. יש לבוש פנימי שהוא המעשים והתנהגות. יש לבוש פנימי יותר שהוא המידות שבנפש, האבה, שמחה, קנאה, כעס וכדומה. יש לבוש פנימי יותר שהם המחשבות שבמוח. אך יש את עצם האדם שהוא נשמה אלוקית שבא לעולם לשליחות מסוימת, והוא לגלות את הכבוד של ה' לפי הכלים ותכונות הנפש שקיבל מן השמים.

כבר כתבנו במאמרים קודמים, שצריכים אנו לעשות חשבון נפש באיזה אופן אנו מסתכלים על הילדים. האם אנו מתחברים אליהם לפי מראה ומידותיהם החיצוניות [יש לצערנו הרבה שהאהבה והתקשורת לילדים הם על פי מראיהם החיצוני]. האם אנו מתקשרים אליהם לפי מעשיהם, או לפי מידות ותכונות נפשם, או לפי חכמתם וכשרונותיהם. או שאנו באמת מתחברים לתכליתם האמיתית, נשמה אלוקית שנשלחה כאן לעולם לגלות כבוד ה'.

ובענין זה צריך כל אב ואם וכל מחנך לעשות חשבון נפש עמוק ונוקב, לפחות להכיר את האמת הזו, גם אם בפועל קשה כן להסתכל על הילדים. בפרט בשעה שאנו עוסקים בפועל בחינוך להטיב מעשיהם ומידותיהם, שאז קשה להסיח דעת מכל זאת, ולהסתכל רק על הנשמה האלוקית שבהם, אך לכל הפחות ברגע של יישוב דעת של חודש אלול, להתבונן ולהכיר לפחות לכמה רגעים את היופי הפנימי שיש לכל ילד באשר הוא, בכך שהוא יהודי בעל נשמה אלוקית שנשלח כאן לעולם לסיבה מסוימת.

ואיך באמת זוכים קצת להסתכל הסתכלות פנימית כזו על הילד?

עצה נפלאה יש לכך, היות ואנו כהורים וכמחנכים עוסקים בתפילה על הצלחת החינוך, ובפרט בימים אלו של ימים הנוראים בהם כל אחד מייחל להשי"ת יגזור שנה טובה עליו ועל צאצאיו, ומתחנן להשי"ת שיזכה לראות נחת מילדיו. ובתפילה יכול כל אחד לבדוק על מה הוא מבקש בחינוך ילדיו. יש אחד שמבקש על מעשי ילדיו, ויש מי שמבקש על מידותיהם לתקן איזה מידה שלהם, ויש מי שמבקש על כשרונות ומוח וכו'. אך דווקא בנקודה זו של התפילה, יש להתעורר להתפלל שנזכה שהילד הזה ימלא שליחותו בעולם, ויגלה כבוד ה' כפי רצון ה' בעת שהוריד את נשמתו לעולם.

האמת, שמאוד קשה לבקש כך, כי אנו רוצים שהילד יתנהג באופן שיכבד אותנו, בציור שאנו מציירים איך הילד אמור להיראות. ואכן יש לבקש מהשי"ת כל דבר שאנו רוצים, אך יחד עם זאת, יש לבקש את הבקשה האמיתית הזו, שהבן הזה יגלה כבוד ה' כפי רצון ה'.

התפילה הזו בעצמה בעקשנות פעם אחר פעם, מזככת את ההסתכלות שלנו להסתכל על הילדים כפי ההסתכלות האמיתית שהשי"ת מסתכל מלמעלה עליהם.

מתחדשים

אומן: בימים אלו נפתחה ההרשמה לסעודות השבת והחג בהכנסת אורחים המרכזית 'אזמין' (שיינר), העומדת בהשגחתם המהודרת של בד"ץ העדה החרדית. המכירה מתקיימת בעיר אומן בלבד, בדלפק המודיעין.

בשורה משמחת: הכנסת אורחים 'אהל יחיאל מיכל' (פעדער) בעיר אומן, פתחה את שעריה לסעודת פת שחרית, בין השעה 7:30 בבוקר ועד 12:30 בצהריים. הכניסה למתחם - מימין לקרית הלינה אומן, סמוך לחניית האוטובוסים.

מקומות אחרונים: במתחם המשותף של ארגון 'כיסופים' וארגון 'הקבצו' - בית ועד לחניכי הישיבות, יחד עם המשפיעים הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א והרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א. סעודות ושיעורים בצוותא חדא, מקווה ובית מדרש. לפרטים והרשמה, נציג 'כיסופים': 0527172452. נציג 'הקבצו': 0533148981.

התורה הזמנית: הופיע! החוברת המיוחדת שרבים ציפו לה: 'תורות והלכות' על תורה ס"ה. יו"ל ע"י ארגון 'תמימי דרך' ובסיוע ארגון 'לטייל בתורתו'. לדרכי השגת החוברת, חייגו: 0527148323.

בנספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה: אחר למעלה מעשור ממהפכת 'אוצרות יהודים' המנגישה בחבורות שבועיים את כלל חלקי התורה היסודיים במסלול שנתי, ביניהם: חומש רש"י ותרגום, דף היומי עם פירוש, נ"ך, משניות, שולחן ערוך עם משנה ברורה, זוהר, תהלים, ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, ליקוטי תפילות, ושאר ספרי רבינו ז"ל ('הספרים הקטנים'). כעת - מופיע במהדורה חדשה ומאירת עיניים, נייר איכותי ומכובד, ומערך מנויים מחודש. להצטרפות: 036186699 בארה"ב: 13477433984. בלונדון: 07862790839.

יורל ע"י מנון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערות נסגרות מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

ומי שמשפלת על זה בעין האמת הוא מתבונן
נגדל כח זכות הצדיק שזכה זכה את הרבים
בתויו כ"כ, עד שגם עכשו, זה שנים רבות אחר
פטירתו ז"ל עומד ומשמש במרום ומזכה את
הרבים כ"כ בספריו הקדושים ובקברו הקדוש,
זה מה שגאון גם לעיני פשוט הגשמיים. מכלל
מה שעוסק בהנהיגות בתקופת נפשות ישראל
להתוודע בתשובה ולקרובם להשי"ת.

וביותר נראה זכות ההתפארות הזאת בראש
השנה בזמן הקבוץ הגדול, ומי שיש לו עינים
לראות - הוא מתפלא מאד בכל שנה ושנה בעת
זמן הקבוץ, כי מי פועל ועושה פזאת לקבוץ
בכל שנה ושנה קבוץ גדול כזה הע"י... ולפני
ר"ה משליך כל אחד מהם עסקיו וצא בביעיות
וטרחות גדולות, ואין עושים שם שום דבר, רק
כל אחד שופך נפשו לפני ה' לזכות ולתשובה
שלקמו...
פריאת החכמה על ליקו"מ ח"ב, תורה ה', אות כז

יהלום

ובעל החמלה יחמל עלינו
ויזרנו הדרך לתשובה
הנפתח בחדש אלול:

עלים לתרופה רפ"ט

מהו ראש השנה, יום הדין או יום המלוכה?

ראש השנה הוא יום המלוכה, הוא היום בו השי"ת נעשה למלך על ידי שאנו מסכימים להמליך אותו, כי אין מלך בלא עם. וכאשר המלך נעשה מלך, אזי מידת הדין דן את העולם לראות עד כמה עם ישראל מכבד את המלך, ומי גונב למלך את הכבוד. וזהו עיקר הדין, שדן את העולם (ליקו"מ ס' קל"א).

כל שורש העבירות הוא מחמת שהאדם חושב מהכבוד של עצמו, ואינו ממלא את מוחו וליבו במחשבות של הכבוד של ה'. ועל כך מידת הדין דן את העולם, שהשי"ת יושב על כסאו ודן את העולם, ובודק כליות ולב, עד כמה כבוד לקח האדם לעצמו בשעה שלא עשה רצונו יתברך.

נמצא שראש השנה הוא יום המלוכה, וזהו עיקר המחשבה שצריכים לחשוב ממנה בימים אלו, להכין את הלב ברצון להסכים שה' יהיה מלך. כל מחשבה קטנה כזו ממליכה את ה' על העולם. לא צריך להיות עובד ה' גדול בשביל כך, פשוט להכניס בראש עוד

איך תשובה פועלת, וכי אדם שחטא והחריב עולמות יכול בבת אחת להתקן הכל?

אדרבא, רק על פי היסוד הזה, מובן איך תשובה פועלת, כי אילו הדין היה על המעשה עבירה עצמו אזי באמת היה קשה לשוב בתשובה, אך כיון שעיקר הדין הוא על גניבת הכבוד מה', אזי מובן שעל ידי שאנו באים בהכנעה לפני ה', מכירים במלכותו, ומתחרטים למה גנבנו את הכבוד שלו, בזה בעצמו מחזירים לו את הכבוד, וכך הוא נעשה למלך, על ידי שעוד יהודי נכנע לפניו והסכים למלכותו.

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

זמן הראוי לאמירת הסליחות

הבוקר 'שחר קמתי' (ראה: מט"א יא ואלף למטה יג. ערוה"ש שם). אך אפשר לומר 'בזעקם אליך' 'בבוקר' (החב"ה הערה 6). וי"א שאם קם מוקדם מהרגלו אפשר לומר שחר קמתי (הל"ש א). לגבי 'במוצאי קדמונך', נחלקו הפוסקים אם אפשר לאמרו ביום ראשון (משנ"ב תקפא, דרוש 2).

לפני חצות הלילה

א. אין לומר אז בשום אופן סליחות ובפרט י"ג מידות, כי הוא חמור מאוד על פי הסוד. ובמוצאי שבת חמור יותר שאין לומר אז וידוי (ראה: שו"ת הרמ"ז ל. מג"א תקסה ה. ברכי יוסף תקפא אות א-ב. שערי תשובה תקפא א. מט"א כ. משנ"ב תקסה יב. ועוד הרבה פוסקים). ומי שנמצא במקום שאומרים אז סליחות - ישב וידום ולא יאמר עמהם. אך היודי יכול לומר, חוץ ממוצ"ש שאין לאמרו קודם חצות (שם). וי"א שאין איסור להגיד עמהם הסליחות, חוץ מי"ג מידות וידוי במוצ"ש (ראה במקד"י כה-ו. הלכות בח"ב ה והערה 5).

אחרי עלות השחר עד הנץ החמה

במטה אפרים (תקפא יא) כתב, עכשיו מתאחרים על הרוב עד התחלת עלות השחר. וכן ראה במקדש ישראל (כא) שהוא עדיף מאחרי הנץ החמה.

במשך כל היום

א. אף שבודאי הזמנים הנ"ל עדיפים, מכל מקום אם לא אמרו אז, אין לבטל את אמירת הסליחות לאחר שהאיר היום, כי בימי אלול כל היום הוא עת רצון (אלף המגן כד. ובערוך השלחן תקפא ד כתב, עכשיו הרבה מקומות מתאחרים כשהיום גדול. וראה בהל"ש בארחות הלכה 6). אך מכל מקום יש להשתדל לקום מוקדם יותר מהרגילות (ראה בהל"ש בארחות הלכה 13. הלכות בח"ב הערה 10).

ב. אמנם יש להזהר שלא יהיה כדובר שקרים, ועל כן אין לומר אז: 'בזעקם בעוד ליל' 'רצה עתירתם בעמדם בלילות' 'באשמורת

נראה שאף שהוא בודאי זמן עת רצון גדול, מכל מקום לפני עלות השחר עדיף (ראה בדברי תורה א עו). ב. להלן יבואר שאין לומר סליחות לפני חצות, אך מכל מקום אפשר להתחיל לומר לפני חצות 'אשרי' 'לך הצדקה' ו'קדיש' (הליכות שלמה ב ובדה"ל ד). [אך נכון שהש"ץ יתעטף עם הטלית רק לאחר חצות - מקד"י ס"ו ס כה].

ג. אף על פי שאין 'נפילת אפיים' בלילה, מכל מקום אחרי חצות מותר (הל"ש מועדים פ"א ב).

אחרי עלות השחר עד הנץ החמה במטה אפרים (תקפא יא) כתב, עכשיו מתאחרים על הרוב עד התחלת עלות השחר. וכן ראה במקדש ישראל (כא) שהוא עדיף מאחרי הנץ החמה.

במשך כל היום א. אף שבודאי הזמנים הנ"ל עדיפים, מכל מקום אם לא אמרו אז, אין לבטל את אמירת הסליחות לאחר שהאיר היום, כי בימי אלול כל היום הוא עת רצון (אלף המגן כד. ובערוך השלחן תקפא ד כתב, עכשיו הרבה מקומות מתאחרים כשהיום גדול. וראה בהל"ש בארחות הלכה 6). אך מכל מקום יש להשתדל לקום מוקדם יותר מהרגילות (ראה בהל"ש בארחות הלכה 13. הלכות בח"ב הערה 10). ב. אמנם יש להזהר שלא יהיה כדובר שקרים, ועל כן אין לומר אז: 'בזעקם בעוד ליל' 'רצה עתירתם בעמדם בלילות' 'באשמורת

לפני עלות השחר

א. הזמן המובחר ביותר הוא בשלוש שעות אחרונות של הלילה עד עלות השחר, שאז הוא עת רצון ביותר. וכן נהג האריז"ל, וכן הוא מנהגו, וכמו שנהגו ברוב קהילות ישראל מקדמת דנא (שו"ע תקפא א. מג"א סק"א וסק"ג. פרמ"ג א"א א. ושאר פוסקים).

ב. נכון לסיים את כל הסליחות עד זמן עלות השחר. אבל אם קשה להקדים כל כך, יש להשתדל לומר לפחות קצת סליחות לפני עלות השחר (מקדש ישראל סימן ב). ובמטה אפרים (תקפא יט) כתב, טוב להאריך קצת כדי שתהיה נפילת אפים ביום ממש.

ג. אם מתחילים לפני עלות השחר ונמשך לאחריה, מכל מקום מותר לומר אז 'בזעקם בעוד ליל' 'רצה עתירתם בעמדם בלילות', הואיל והתחילו לפני עלות השחר (מט"א יא ואלף למטה יג).

ד. יש כמה שיטות אימתי זמן עלות השחר, ולענינו אפשר להקל עד זמן המאוחר יותר (כנלע"ד כיון שהוא רק מנהג. והרצה לדקדק במעשיו של לסיים לפני עלוה"ש המוקדם).

בחצות הלילה

א. י"א שאז הוא עדיף מלפני עלות השחר (אגרא דפרקא אות קמו, שכן יש נוהגים מאנשי מעשה). וי"א שאחרי חצות ולפני עלות השחר שווים המה (אגרות משה או"ח ב קה. ובהלכות חג בחג ב הערה 6 שכ"מ מהגר"א). אך למעשה מדברי האריז"ל והפוסקים